

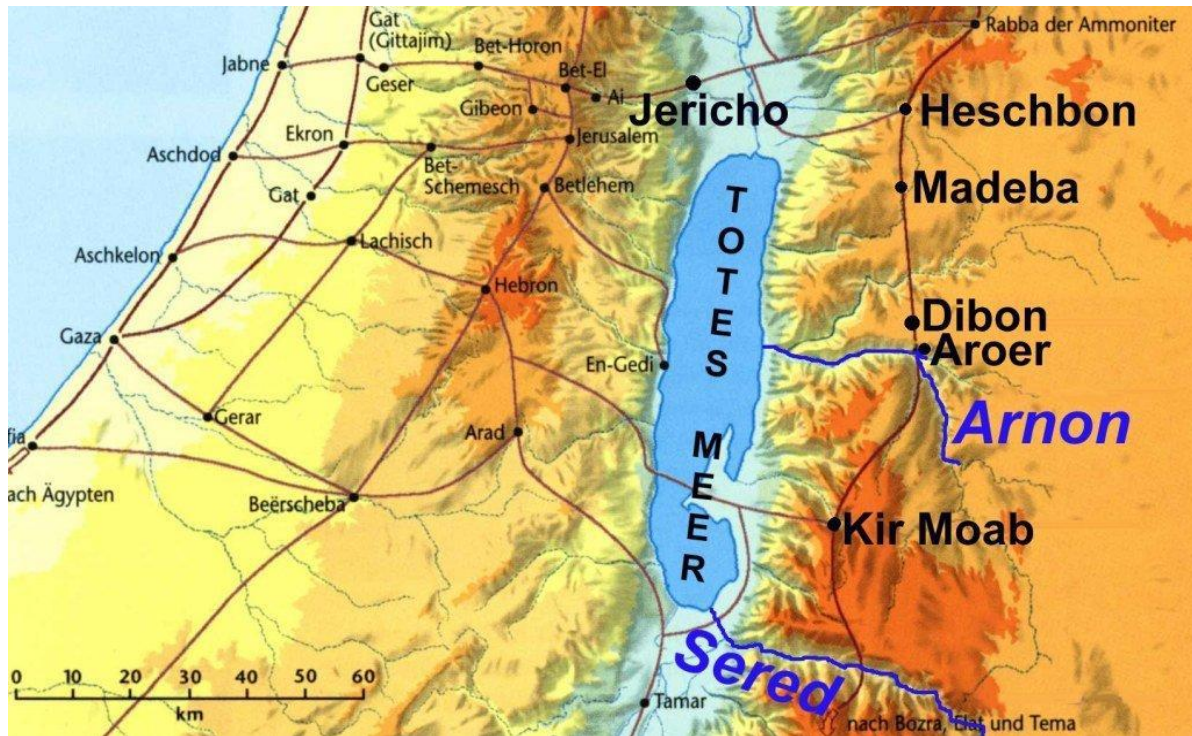
Jesaja 15

- 1 De last over Moab. Voorzeker, in de nacht is het verwoest, Ar-Moab is uitgeroeid! Voorzeker, in de nacht is het verwoest, Kir-Moab is uitgeroeid!
- 2 Men gaat op naar Baïth en Dibon, naar de hoogten om te wenen. Over Nebo en over Medeba zal Moab weeklagen. Alle hoofden zijn kaalgeschoren, elke baard is afgesneden.
- 3 Op zijn straten zijn zij met een rouwgewaad omgord. Op hun daken en op hun pleinen is het een en al geweeklaag, ze dalen in tranen af.
- 4 Zowel Hesbon als Eleale schreeuwt het uit, hun stem wordt gehoord tot in Jahaz toe. Daarom slaan de gewapende mannen van Moab alarm, zijn ziel siddert in hem.
- 5 – Mijn hart schreeuwt het uit om Moab – Zijn vluchtelingen zijn al bij Zoar, Eglath Selisia. Ja, de weg omhoog naar Luhith gaan zij op met geweën. Ja, op de weg naar Horonaïm heffen zij een noodgeschrei aan.
- 6 Voorzeker, de wateren van Nimrim worden een woestijnen, want het gras is verdord, de grasscheutjes zijn vergaan, groen is er niet meer.
- 7 Daarom zullen zij de overvloed van wat zij hebben vergaard en gespaard, over de Wilgenbeek brengen.
- 8 Voorzeker, het geschreeuw doorkruist het gebied van Moab, zijn gejammer tot Eglaim toe, zijn gejammer tot Beër-Elim toe.
- 9 Voorzeker, de wateren van Dimon zijn vol bloed. Ja, Ik zal over Dimon nog meer teweegbrengen: een leeuw over de ontkomenen van Moab, en over het overblijfsel van het land.

Profetie over Moab

Ook Moab wordt genoemd in het rijtje van de profetieën over de volken. De aanleiding is mogelijk dezelfde als die van de profetie over de Filistijnen. Men vermoedt namelijk dat er een Filistijnse delegatie in Jeruzalem is geweest. Na de dood van koning Achaz zouden de buurvolken geprobeerd hebben met zijn opvolger – koning Hizkia – een coalitie te sluiten tegen Assur. Men maakt dat op uit Jesaja 14:32 *Wat zal men dan de gezanten van het volk antwoorden? Dit: De HEERE heeft Sion gegrondvest; en in haar vinden de ellendigen van Zijn volk een toevlucht.* De gezanten uit het Filistijnse land krijgen in Jeruzalem als reactie dat de HEERE God niet gediend is van coalities. De inwoners van Jeruzalem vertrouwen op God en niet op een gezamenlijk optrekken ten strijde tegen Assur. Onder de afgezanten uit de volken zouden ook afgevaardigden uit Moab zitten. Moab wordt namelijk in Assur's annalen – aangetroffen bij archeologisch onderzoek – genoemd als volk dat uitgenodigd is bij de opstand van 715 v Chr. Dit zou dan ook de aanleiding vormen van de strafexercitie van Assur – vanuit het Noorden – tegen de volken rondom Juda/Jeruzalem. Uit de Bijbelse gegevens van deze profetie over Moab is duidelijk op te maken dat de aanval vanuit het Noorden komt. Maar als eerste wordt de meest centrale en grote stad van het land genoemd: Ar-Moab. Jesaja 15:1 *De last over Moab. Voorzeker, in de nacht is het verwoest, Ar-Moab is uitgeroeid! Voorzeker, in de nacht is het verwoest, Kir-Moab is uitgeroeid!* Ar = Kir = stad. Het zijn twee aanduidingen van dezelfde stad. Met Ar-Moab en Kir-Moab – ook wel Kir-Hareseth genoemd – wordt de hoofdstad van Moab bedoeld. Logisch is het gevoel bij de bevolking dat – wanneer de hoofdstad, die in het midden van het land ligt – gevallen is, feitelijk het hele land gevallen is.

Kaart van Moab; de beek Arnon en zuidelijk de Wilgenbeek (waarschijnlijk de beek Sered) en de hoofdstad Kir-Moab.

Profetieën tegen Moab

Niet alleen bij Jesaja treffen we de profetieën tegen Moab aan. Deze vinden we ook bij Jeremia, Ezechiël, Amos en Sefanja. Zie staatje

Jeremia 48	Over Moab. Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Wee over Nebo, want het is verwoest! Kirjathaim staat beschaamd, het is ingenomen. De veilige vesting staat beschaamd en is ontsteld. Moabs roem is er niet meer.
Ezechiël 25:8,9	Zo zegt de Heere HEERE: Omdat Moab en Seir gezegd hebben: Zie, het huis van Juda is als alle heidenvolken, daarom, zie, Ik ga de zijde van Moab openleggen, vanaf de steden, vanaf zijn steden vanaf zijn grens, het sieraad van het land: Beth-Jesimoth, Baäl-Meon en Kirjathaim.
Amos 2:1-3	Zo zegt de HEERE: Vanwege drie overtredingen van Moab, ja, vanwege vier, zal Ik er niet op terugkomen, omdat hij de beenderen van de koning van Edom tot kalk verbrand heeft. Daarom zal Ik vuur werpen in Moab; dat zal de paleizen van Kerioth verteren. Moab zal sterven onder oorlogsgedruis, krijgsgeschreeuw en bazuingeschal. Ik zal de rechter uit zijn midden uitroeien, en Ik zal al zijn vorsten met hem doden, zegt de HEERE.
Sefanja 2:8-11	Ik heb de smadelijke woorden van Moab gehoord en de beschimping door de Ammonieten, waarmee zij Mijn volk gesmaad hebben, zich verheven hebben tegen hun gebied. Daarom, zo waar Ik leef, spreekt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Voorzeker, Moab zal als Sodom worden en de Ammonieten als Gomorra: een distelveld, een zoutgroeve en een woestijn tot in eeuwigheid! De rest van Mijn volk zal hen plunderen, het overblijfsel van Mijn volk zal hen in erfelijk bezit nemen.

De Mesa stele

Wat doet een vijandelijke inval met een volk in die tijd? We zien het ten voeten uit in Moab. Men kiest openlijk voor alle vormen van rouw en verdriet én met laat het de goden weten. Met de woorden *Baith* – door de HSV gehouden voor de naam van een stad – en *Bamot* kiest een andere vertaler voor *de tempel* en *de hoogten*. De tempel en de hoogten – ook zo vertaald door de HSV –

zijn de klassieke plaatsen waar van ouds de goden werden vereerd. Men liet op luide wijze het verdriet en de paniek horen. Het gehuil en geweeklaag is niet van de lucht. Maar ook de hoofden van de mannen werden kaalgeschoren en de baarden weggeknipt als teken van rouw. Overal was het hoorbaar en zichtbaar op de daken en de pleinen en – zoals gezegd – op de hoogten en in de tempel. Het volk van Moab hoopt zijn goden te bewegen tot een tegenactie. Jesaja 15:2,3 *Men gaat op naar Baïth en Dibon, naar de hoogten om te wenen. Over Nebo en over Medeba zal Moab weeklagen. Alle hoofden zijn kaalgeschoren, elke baard is afgesneden. Op zijn straten zijn zij met een rouwgewaad omgord. Op hun daken en op hun pleinen is het een en al geweeklaag, ze dalen in tranen af.* Hoewel de belangrijkste steden reeds gevallen zijn, blijft men uitzien naar een ingreep van boven. Door een zeker toeval kennen we de god van Moab iets beter. De archeologen hebben de zogenaamde ‘Mesa-stele’ ontdekt. Op die opgerichte steen is een tekst te vinden die men – voor zover die niet beschadigd was – heeft kunnen reconstrueren. Twee zaken vallen op. De taal van Moab is sterk verwant aan het Oud-Hebreeuws van Israel. Daar komt nog iets bij. Ook de inhoud van het geloof – voor zover we die aantreffen op de steen – heeft verwantschap met het geloof van Israel. De god van Moab heet Kamos. We kennen hem ook uit de Bijbel. Numeri 21:29 *Wee u, Moab, u bent verloren, volk van Kamos! Hij moest zijn zonen als vluchtelingen, en zijn dochters in gevangenschap overgeven aan Sihon, de koning van de Amorieten.* ‘Logisch – zal iedereen denken – dat die mensen hun nood klagen bij hun god.’ Zo iets doet iedereen in tijden van nood. Toch is het ook een stil verwijt van de HEERE God aan Moab. Had Moab niet beter kunnen weten? Had Moab niet beter moeten weten? In Jeremia is dit een van de openlijke verwijten van de HEERE aan Moab. Jeremia 48:13 *Moab zal beschaamd worden vanwege Kamos, zoals het huis van Israël beschaamd is vanwege Bethel, hun vertrouwen.* Als we nadenken over het ontstaan van het volk Moab gaan we dit beter begrijpen. Moab is afkomstig van Lot, de neef van Abraham. Die koos ervoor om in de welvarende gebieden van Sodom en Gomorra te gaan wonen. De gebied stond in die tijd ook al niet goed bekend. Genesis 13:13 Lot betaalde een hoge prijs voor zijn verlangen naar geld en goed. Hij moest vluchten op het moment dat God de steden omkeerde. Hij vluchtte naar Zoar. Uit Lot en zijn dochters zijn de volken Moab en Ammon voortgekomen. Uit piëteit melden we nu maar niet hoe dat in zijn werk is gegaan, maar ieder kan de geschiedenis vinden in de Bijbel. Genesis 19:36 Hoewel Lot door de apostel Petrus als een rechtvaardig mens wordt gezien, is zijn nageslacht niet trouw gebleven aan het geloof van hun ‘aartsvader’. 2 Petrus 2:7 *En als God de rechtvaardige Lot, die leed onder de losbandige levenswandel van normloze mensen, verlost heeft .. Men heeft zich afgekeerd van het geloof in de HEERE de God van Israel, en een andere god gemaakt om die te volgen, Kamos.*

De Stele van Mesa.

Een inscriptie van koning Mesha van Moab uit de 9de eeuw v Chr.

Gods hart schreeuwt het uit om Moab.

Niet alleen de god van Moab laat het afweten, ook bij de machtige helden, de militairen zit de angst er diep in. Blijkbaar heeft iedereen in redelijk korte tijd begrepen dat Moab niet tegen deze vijand – Assur – is opgewassen. Wanneer we de namen van de volgende steden horen, begeven we ons

steeds meer in zuidelijke richting en worden we ons ervan bewust dat we bezig zijn om een vluchtende menigte te volgen 'Weg van de oorlog. Weg van de strijd!' Genoemde steden Hesbon en Eleale liggen in het noorden van Moab. Jesaja 15:4 *Zowel Hesbon als Eleale schreeuwt het uit, hun stem wordt gehoord tot in Jahaz toe. Daarom slaan de gewapende mannen van Moab alarm, zijn ziel siddert in hem.* Op het moment dat de naam Zoar valt zijn we aan de zuidgrens van Moab beland. Het is het gebied waar Lot indertijd naar toe mocht vluchten om de toorn van God te ontgaan. Het was op zich een prachtige plek, want hij wordt ook hier vergeleken met – Eglath Selisia – een rund van drie jaar oud, sterk en weelderig. Jesaja 15:5 – *Mijn hart schreeuwt het uit om Moab – Zijn vluchtelingen zijn al bij Zoar, Eglath Selisia. Ja, de weg omhoog naar Luhith gaan zij op met geweën. Ja, op de weg naar Horonaim heffen zij een noodgeschrei aan.* Het is een bergachtig gebied. Men moet over bergen en door dalen om het buurland Edom te bereiken. De vlucht van de Moabieten grijpt de HEERE aan. 'Mijn hart schreeuwt om Moab.' Het is duidelijk. God verandert niets aan Zijn voornemen om dit volk te vonnissen. Hun god en hun leger laat het afweten. Toch grijpt het de HEERE ook aan, de angst en de ellende wat die mensen moeten doormaken. Zoals de Heere Jezus huilt om Jeruzalem (Lucas 13:34), zo blijft de hemelse Vader ook niet onbewogen om het vonnis dat Hij moet voltrekken over het afkerige geslacht van Moab. Hoewel wij deze emotie niet zo vaak opmerken, kunnen we ons er toch van bewust zijn dat het God aan Zijn hart gaat. Dit is namelijk precies wat God aan Jona verweet. Dat het hem blijkbaar niets deed toen Nineve dreigde te vallen. Het doet God wel wat als Zijn schepselen ondergaan onder Zijn toorn, mens en dier door God geschapen maar diep van Hem vervreemd. Hoeveel te groter is God blijdschap wanneer een volk zich bekeert – zoals Nineve op de prediking van Jona – en het vonnis wordt afgewend. Jona 4:10,11 *Daarop zei de HEERE: Ú ontziet die wonderboom, waarvoor u niet gezwoged hebt en die u niet hebt laten groeien, die in één nacht ontstond en in één nacht verging. Zou Ík dan die grote stad Ninevé niet ontzien, waarin meer dan honderdtwintigduizend mensen zijn die het verschil tussen hun rechter- en hun linkerhand niet weten, en daarbij veel vee? Zo geduldig als God is voor een volk dat zich van Hem afkeert – geduldiger dan sommige mensen lief is – zo onherroepbaar is Gods toorn – strenger dan sommige mensen lief is – wanneer Zijn vonnis eenmaal is uitgesproken.*

De relatie tussen Israel en Moab

God kende Lot maar al te goed. Voor hem had de HEERE indertijd speciaal een vluchtroute vrijgemaakt om hem en zijn gezin te sparen. Er is altijd een bijzondere band gebleven met Moab. Zo mocht Israel het land niet aanvallen tijdens de Exodus. In de Richterentijd is er een confrontatie geweest met Moab. Richteren 2. Het verwijt was dat Israel – tegen de regels in – beslag had gelegd op het land van Moab. Maar de Israëlieten hadden een andere lezing. Wat is het geval? Moab was in de tijd van de Exodus bezet door het volk van de Amorieten. De koning van de Amorieten heeft nog een vergeefs beroep gedaan op Bileam om het volk Israel te vervloeken. Uiteindelijk heeft Israel het land van hen afgepakt, maar dus niet van Moab, zoals die beweerden. Het is bekend dat koning David het volk van Moab later onderworpen heeft. Moab heeft een tijd lang schatting moeten betalen aan koning David en ook aan koning Salomo die in die tijd zijn macht had uitgebreid van de

rivier de Eufraat tot de rivier van Egypte. Toen men zich vrij probeerde te maken – in de tijd van koning Achab van het tienstammenrijk – heeft men die steen nog opgericht. Het volk Israel had dus wel degelijk iets te maken met Moab alleen al in die zin dat ze via Abraham – Lot was Abrahams neef – verwant waren als volk. Datzelfde gold voor de HEERE Die voor Lot nog een uitzonderingspositie heeft gemaakt, bij de verwoesting van Sodom en Gomorra. Het heeft allemaal niet mogen baten, maar het neemt tegelijkertijd niet weg dat men iets met elkaar had. Denk ook aan Ruth de Moabitische, die de moeder werd van Davids grootvader, Obed. Ruth 4:22 Ruth wordt ook genoemd in het geslachtsregister van de Heere Jezus. Mattheus 1:5

De velden van Moab

Moab was een vruchtbaar gebied. De Bijbel heeft het hier en daar over ‘de velden van Moab’. Moab stond bekend om zijn schapenfokkerijen en zijn druiventeelt. Het land is groen. Er zijn veel waterbronnen. Rivieren zorgen niet alleen voor een natuurlijke grens, maar leveren ook het kostbare water dat door middel van irrigatie over grote delen van het land verspreid wordt. Wadi’s vormen zich in de regentijd tot wilde waterstromen, maar liggen ’s er zomers droog bij. De zon laat zijn licht en warmte over de berghellingen gaan, waar de druivenstekken de groeikracht vanuit de hemel opnemen. Maar in Jesaja’s tijd is alles anders. Niet alleen zijn er de vijandelijke legers die moord en verderf zaaien, maar het land wordt blijkbaar ook nog geteisterd door – een lange periode van – droogte. Jesaja 15:6 *Voorzeker, de wateren van Nimrim worden een woestenij, want het gras is verdord, de grasscheutjes zijn vergaan, groen is er niet meer.* De rijkdom die men vergaard heeft wordt bijeengeraapt en bepak en bezakt vluchten de mensen over de zuidelijke rivier richting Edom. Jesaja 15:7 *Daarom zullen zij de overvloed van wat zij hebben vergaard en gespaard, over de Wilgenbeek brengen.* We hebben al gezien de oorlog en de hongersnood. Tenslotte zijn het de leeuwen die – vermoedelijk opgeschikt uit hun schuilplaatsen gevlucht – hier en daar de bewoners van Moab bedreigen en aanvallen. Het geschreeuw en het gejammer is niet van de lucht. Het helpt wel niet, maar de mens moet zijn angst en paniek op de een of andere manier tot uiting brengen. Jesaja 8:8 *Voorzeker, het geschreeuw doorkruist het gebied van Moab, zijn gejammer tot Eglaim toe, zijn gejammer tot Beër-Elim toe.* De schrijver heeft met een kleine verandering de naam Dibon omgezet in Dimon, waarmee hij een link legt met het woord Dam = bloed. Dibon is veranderd in een bloedplas van oorlogsslachtoffers. Tot overmaat van ramp zijn daar dan ook nog de leeuwen. De bevolking van Moab is ten einde raad. Er zijn al zo weinig mensen over, dan kunnen de leeuwen er ook nog wel bij. Jesaja 15:9 *Voorzeker, de wateren van Dimon zijn vol bloed. Ja, Ik zal over Dimon nog meer teweegbrengen: een leeuw over de ontkomenen van Moab, en over het overblijfsel van het land.* Mogelijk is de vijand reeds begonnen aan de terugweg, een spoor van vernieling achter zich latend. Vooral in Dibon = Dimon schijnt men huisgehouden te hebben. En de spaarzame groep mensen die de oorlog overleefd hadden en achterbleven in het land, hadden last van leeuwen die uit hun schuilplaats kwamen.

